

12. seiklus „Mida Jeesus rääkis“ Mida saame teha

**Pühapäevakoolitund 56/100
Matteuse 5: 3–16**

„Mida saame teha“ on kaheteistkümnenda seikluse „Mida Jeesus rääkis“ esimene piiblilugu.

SEIKLUSE ALGUS...

Kirjakoha lugemine

Kestus: 5 minutit

Eesmärk: tutvustada selle tunni piiblilugu

Abivahendid: Piiblid või raamatud „Suur Piibliseiklus“

1. Alustage seiklust sellega, et otsite Piiblist üles ja loete kirjakoha Mt 5:14 „Teie olete maailma valgus. Ei saa jääda märkamatuks linn, mis on mäe otsas.“
2. Mida see kirjakohas ütleb tänase piibliloo kohta?
3. Kas seal on mainitud mõnda inimest või kohta?
4. Mis sa arvad, millest täna juttu tuleb?
5. Julgusta lapsi ära arvama, millest tunnis juttu tuleb. See aitab lastel olla aktiivsemalt tundi jälgimas ja arendab nende etteaimamisvõimet.

Teemalaul

Kestus: 5 minutit

Eesmärk: ülistada koos Jumalat

Abivahendid: alusta Suure Piibliseikluse iga tundi hoogsa lauluga, mille lapsed alati kergelt ära tunnevad ja mida nad kaasa laulda oskavad.

Ajajoon

Kestus: 5 minutit

Eesmärk: mõista, milline koht on sellel konkreetsel piiblilool Jumala ja Tema rahva pikemas (aja)loos

Abivahendid: raamatud „Suur Piibliseiklus“, Piibli ajajoon

1. Milline koht on sellel piiblilool Jumala ja Tema rahva pikemas (aja)loos? Otsi välja raamatu „Suur Piibliseiklus“ lk 73 paremal servas asuv ajajoon.
2. Vaadake selle ajajoone märgitud osa, kus on kirjas kaheteistkümnenda seikluse viis piiblilugu. Milline koht on sellel seiklusel Jumala suures loos? Milline koht on tänasel lool kaheteistkümnenda seikluse viie loo hulgas?
3. Kui on kasutada veel mingeid teisi Piibli ajajooni, siis arutlege, kuhu see Piibli kirjakohas ajajoonel sobitub. Kas see on suure loo algusosas? Kas see on enne või pärast Jeesust? Mis veel kohe vahetult enne ja pärast seda lugu toimub?

Avaküsimused

Kestus: 5–10 minutit

Eesmärk: ärgitada mõtteid selle piibliloo kohta ja seostada neid oma kogemustega
Arutlege sissejuhatuseks nende küsimuste üle üheskoos.

Muinasjuttudes antakse tegelastele sageli võimalus öelda kolm soovi.
Milliseid asju nad endale on soovinud?

- Kas need soovid on neid õnnelikuks teinud? Miks või miks mitte? Mis enamike inimeste arvates teeb neid õnnelikuks?
- Mis sa arvad, mis teeb sind õnnelikuks? Kas leiaksid kolm asja, mis teeksid sind õnnelikuks?

Mäng

Kestus: 10–15 minutit

Eesmärk:mängida valgusega

Abivahendid: valge või hele lina, taskulamp, huvitava kujuga väikesed asjad, kott

1. Pane kotti selliseid asju nagu lusikas,raamat, pehme mänguasi jne (vastavalt laste arvule).
2. Riputa lina toa pimendatud osas üles ja pane nii kott kui taskulamp selle taha.
3. Kutsu lapsed lina ette istuma. Palu lastel ükshaaval minna lina taha, võtta kotist üks asi ja näidata linale taskulambiga selle vari.
4. Esita ülejäänud grupele väljakutse arvata kuju järgi asjad ära.
5. Proovige mängu uuesti, kuid seekord ilma taskulambita. Kas mäng toimib sama hästi? Kas lapsed suudavad seletada, kuidas taskulambi valgus muudab olukorra?

SÜVENEME PIIBLILOOSSE

Piiblilugemine

Kestus: 10 minutit

Eesmärk: kuulata piiblilugu või lugeda seda ise ja mõista selle loo konteksti

Abivahendid: Piiblid, raamatud „Suur Piibliseiklus“

1.Tausta loomine

Jutujärg...

Jeesus rääkis inimestele Jumalast ja tegi terveks need, kes olid haiged. Varsti järgis Teda juba nii suur rahvahulk, et nad ei mahtunud enam majja ära. Nii pidi Jeesus leidma väljas avara koha, kus kõik said Teda näha ja kuulda. Seal rääkis Ta neile häid uudiseid Jumala kuningriigi kohta.

2. Lugege koos

Lase lastel otsida oma Piiblist välja Mt 5:3–16.

Loe selle kirjakoha tekst neile ette või lase lugeda mõnel lapsel, kes oskab soravalt lugeda. Teised jälgivad teksti oma Piiblitest.

3. Mis edasi sai...

Enne kui edasi lähete, võtke mõni hetk aega, et mõtiskleda selle üle, mida te just lugesite või kuulsite. Mis laste arvates Jumala loos järgmisena juhtub? Olenevalt sellest, mis mõtteid nad avaldavad, selgita neile:

Jeesus õpetas veel palju rohkem Jumala kuningriigist ja sellest, kuidas Jumalaga koos elada. Sa võid seda lugeda Matteuse 5:17–48.

Vaatame pilti

Kestus: 5–10 minutit

Eesmärk: süveneda sellesse piibliloosse nägemismeele kaudu

Abivahendid: raamatud „Suur Piibliseiklus“

1. Otsi üles väike pilt „Mida saame teha“ raamatu „Suur Piibliseiklus“ lk 78. Kirjeldage üksteistele, mis sealt pildilt paistab. Kuidas on sellel pildil kujutatud sündmusi ja inimesi, kelle kohta just lugesite?
2. Ava lk 75 ja 76 asuv suur pilt. Leia üles, missuguses kohas pildil on „Mida saame teha“.
3. Anna lastele piisavalt aega ja võimalust seda pilti uurida, sest sealt on võimalik väga palju huvitavat leida ja avastada.
4. Aita lastel seda kõike sõnadesse panna, küsides küsimusi, näiteks:
 - Kes on pildil?
 - Mis seal toimub?
 - Kas sa mäletad, mis toimus enne seda?
 - Kas sa oskad selle pildi järgi kogu loo jutustada?
 - Mis sa arvad, mis edasi saab?

Uuri Piiblit

Kestus: 10–15 minutit

Eesmärk: mõista, millest see piiblilugu tegelikult räägib

Abivahendid: raamatud „Suur Piibliseiklus“

Vastake koos küsimustele raamatu „Suur Piibliseiklus“ lk 78:

- Kui sina oleksid olnud seal ja kuulanud Jeesust neid asju ütlemas, mis oleks sind kõige rohkem üllatanud? Miks?
- Mida Jeesus ütles, milliseid inimesi Jumal õnnistab? Kui Jumal õnnistab kurbi, vaeseid, tagakiusatuid ja tasaseid, milline Ta siis on?
- Kui Jumal on selline, kuidas saaksime näidata teistele, milline Ta on?

Kas sa teadsid...

Kestus: 5 minutit

Eesmärk: saada teada olulisi asju Piibli kohta

Abivahendid: raamatud „Suur Piibliseiklus“.

Õpi uusi asju Piibli kohta nendest faktidest:

Õpetamine

Jeesus oli umbes 30 aastat vana, kui ta hakkas inimestele Jumalast rääkima. Teda tunti rabi või õpetajana. Kui Jeesus istus maha, siis oli see märgiks, et Ta hakkab õpetama midagi tähtsat.

Õnnistama või õnnistatud

Sõna “õnnistama” tähendab “õnnelikuks tegema” ja “õnnistatud” tähendab “õnnelik olema”.

Jumala kuningriik

Jeesuse peamine sõnum oli see, et Jumala kuningriik on tulnud. Ta ei mõtelnud sellega, et on tekkinud uus maa, vaid, et Ta on tulnud inimestele näitama, kuidas elada Jumalale meelepärasel viisil. Inimestel tuli Jumalat oma Kuningaks pidada. Jumal on nende inimeste poolel, kes on vaesed, hüljatud, õnnetud ja hädas, kellel on teistest vähem võimalusi ning kes kannatavad. Jumala kuningriik on selliste inimeste jaoks. See on täiesti teistsugune kuningriik. See erineb kõikidest teistest riikidest, sest nende aluseks on võim ja raha!

Õlilamp

Väikeste akendega majades, kus polnud elektrit, kasutati lampe valguse andmiseks. Need lambid valmistati savist, lasti kivistuda ja täideti oliiviõliga. Lambi sisse pandi taht, mis oli valmistatud lina-nimelisest taimest või riidetükist. See taht pandi õlikannu tilast sisse selliselt, et tahi üks ots ulatus õli sisse. Teine ots süüdati põlema. Taolised lambid suitsesid, ega andnud palju valgust, sellepärast oli väga tähtis asetada lambid ruumis sellisele kohale, kus need said valgustada kogu ruumi.

Sool

Sool oli Surnumere kallastelt kergesti kättesaadav, sest Surnumere vesi oli oma kõrge soolasuse poolest tuntud. Soola kasutati toidu säilitamiseks (näiteks kui värske kala paksu soolakorruga katta, ei lähe toit halvaks) ja maitsestamiseks.

Kuldsalm

Kestus: 5–10 minutit

Eesmärk: õppida pähe selle piiblitunni kuldsalm

Abivahendid: trükitud salm väikesel lehel iga lapse jaoks kaasavõtmiseks

„Teie olete maailma valgus. Ei saa jääda märkamatuks linn, mis on mäe otsas.“

Mt 5:14

Tehke ruum võimalikult pimedaks. Seiske ritta nii, et oleksite näoga ühe seina suunas. Kinnitage salmi sõnad seinale. Andke taskulampi käest kätte, öeldes ükshaaval salmi sõnu ja näidates järgmisele sõnale valgust.

SEIKLEME

Laulame

Kestus: 5 minutit

Eesmärk: koos Jumalat ülistada

Laulge üheskoos, ülistades Jumalat.

Arutleme koos

Kestus: 10–15 minutit

Eesmärk: otsida ja leida vastuseid meie ja teiste küsimustele selle piibliloo kohta

Suur Piibliseiklus julgustab lapsi küsima küsimusi iga piibliloo kohta. Oluline on, et lapsed küsiks seda, mida nad tegelikult tahavad teada. Pühapäevakooli õpetajal (vanematel, vanavanematel, õdedel–vendadel, juhtidel, sõpradel vms) tuleb siis nendele küsimustele vastused leida. Osa küsimusi ja vastuseid on ära toodud ka internetis www.suurpiibliseiklus.com.

1. Meie küsimused

Kui sinu rühma lastel on juba tekkinud küsimusi selle piibliloo kohta, siis on just praegu õige aeg hakata neile vastuseid otsima. Julgusta lapsi küsimusi ja mõtteid jagama.

Kas on mingi küsimus, mis on laste jaoks selle loo põhiküsimus? Mis on see, mis selle loo puhul kõige rohkem segaseks jääb või häirib? See võib olla miski, mis tundub neile ebatõenäoline või võimatu; miski, mis jääb arusaamatuks, või sõnad, millest nad lihtsalt aru ei saa. Lastel võib olla palju küsimusi! Anna neile võimalus küsida!

2. Meie vastused

Otsige üheskoos vastuseid tekkinud küsimustele. Kui rühm on suur, siis jaga see väiksemateks gruppideks ning vaata, milliseid vastuseid lapsed ise leiavad. Parim oleks, kui igal sellisel väiksemal grupil oleks ka oma täiskasvanust juhendaja. Kui aga rühm on väike, siis jagage ühiselt küsimusi ja leidke neile vastuseid. Arutle koos lastega ja ära anna neile liiga kiiresti valmisvastuseid.

3. Teiste küsimused

Loe, mis juhtus, kui Rachel ja tema isa Robin lugesid koos seda piiblilugu.

8-aastasele Rachelile meeldib ratsutada ja tal on kodus akvaariumis kalad.

Rachel tahtis teada: “Miks ütles Jeesus oma jüngritele, et nad peavad olema nagu sool ja kuidas saab sool olla mitte soolane?”

Küsi oma rühma lastelt: „Kuidas teie vastaksite Racheli küsimusele?”

Ka siin võid jagada suurema rühma väiksemateks gruppideks, et igaühel oleks võimalik sõna võtta.

4. Teiste vastused

Meenutage, mida Racheli isa Robin vastas tüdruku küsimusele.
Lugege tema vastus ette:

“Tollel ajal oli sool väga tähtis. See oli ainus moodus, kuidas inimesed said oma toitu säilitada, sest neil polnud külmikuid ning polnu mingit võimalust toitu külmas hoida. Kui värske liha soolaga katta, säilib see pikka aega, sest sool peatab bakterid ja hoiab eemal putukad, kelle mõjul toit rikneb kiiresti ja hakkab haisema.

Puhast soola oli raske saada ja see oli nii oluline asi, et osa Rooma sõdurite palgast maksti neile välja soola kujul. Puhas sool ei kaota oma soolasust, aga see sool, mida enamik inimesi kasutas, oli võetud maa seest ja segatud teiste ainetega. Kui soola ei hoitud kuivana, lahustus sool sellest kooslusest välja ja see, mis alles jäi, on täiesti kasutu. See ei kõlvanud soolamiseks ega ka taimedele väetiseks ning see visati välja teedele ja tänavatele.

Kui Jeesus ütles, et jüngrid oleksid soolaks, soovis Ta, et nad takistaksid maailma halvaks minemist ning hoiaksid seda tervena – nagu sool ei lase toidul halvaks minna ja hoiab seda söödavana. Ka väga väike kogus soola toidu või vee sees on tunda, samamoodi piisab muutuseks isegi selles vähesest, mida meie Jumalale teha suudame.

Kui Jeesuse järgijad kaotavad oma ‘soolasuse’ (nagu see sool, mis tänavatele visatakse), ei ela nad enam nii nagu Jumal neilt ootab – ja siis puudub neil hea mõju inimestele. Sellistena ei erine nad millegipoolest neist inimestest, kes Jumalat ei tunne. Ja kui nad ei erine teistest, siis kuidas nad saavad Jumalast rääkida, kui Jumal nende endi elust välja ei paista? Nad ei käitu Jeesuse jüngritena ja Jumal ei saa neid kasutada.”

Võrrelge neid vastuseid enda vastustega. Mis on sarnast ja mis erinevat?
Jagage nii oma küsimusi ja vastuseid kui ka oma vastuseid Racheli küsimustele teistega, saates need e-posti aadressile info@avatudpiibel.ee.

Proovi järele...

Kestus: 15 minutit

Eesmärk: väljendada seda, kuidas see piiblilugu seondub meie igapäevaeluga

Abivahendid: nimekiri on iga katse juures

Tee koos oma juhendaja või mõne teise täiskasvanuga järgmisi katseid, et mõista, mida Jeesus mõtles, rääkides oma jüngritele ‘maailma valguseks’ olemisest. (Ole ettevaatlik tikkudega!)

1. katse

Vaja läheb: suurt kuumakindlat kaussi, küünlahoidjat, teeküünalt, tikke.

Süüta küünal ja aseta sellele ettevaatlikult kauss peale. Nüüd sa valgust ei näe. Oota mõned minutit ja tõsta kauss küünla pealt ära. Kuna küünal kasutas ära kogu hapniku, kustus selle leek. (Kui sul on klaaskauss, saad seda protsessi vaadata.)

Küünal on läbipaistmatu kausi all täiesti kasutu: see ei näita valgust. Mida Jeesus oma jüngritele selle näitega ütles?

2. katse

Vaja läheb: küünlahoidjat, teeküünalt, tikke ja peeglit.

Süüta küünal ja aseta selle taha peegel. Nüüd näed sa kahte küünalt ja seda, et valgus on poole suurem. Mida Jeesus oma jüngritele selle näitega ütles?

Loovtegevus

Kestus: 10+ minutit

Eesmärk: väljendada seda, kuidas see piiblilugu seostub meie igapäevaeluga

Abivahendid: ajakirjad, kunstivahendid

1. Prindi või kirjuta järgmiste salmide tekst enne tundi eraldi paberiltele: 1. Moosese 1:3, Psalm 119:105, Õpetussõnad 13:9, Johannese 1:5, Johannese 8:12 ja Matteuse 5:16.
2. Palu lastel vaikselt istuda ning hakka neile salme näitama. Julgusta lapsi mõtlema iga sõna üle samal ajal kui sa salme ette loed.
3. Esita lastele väljakutse illustreerida kuulnud salme, kasutades eakohaseid ajakirju või oma kunstitöid. Lase lastel ise valida, millist salmi nad illustreerida tahavad, kuid julgusta neid grupina ära kasutama kõiki salme.
4. Kui kõik on oma töö lõpetanud, palu neil tõsta oma pilt samal ajal, kui sina nende salmi loed.

Räägi Jumalaga

Kestus: 5 minutit

Eesmärk: veeta Jumalaga aega vastusena sellele loole

Abivahendid: küünlad ja küünlajalad tegevusest „Proovi järele...”

1. Süüta küünlad uuesti ning pane need kohta, kus lapsed saavad neid vaadata, kuid mitte katsuda! Julgusta lapsi rääkima sellest, mida nad on avastanud.
2. Palu neil istuda ja küünlaid vaadata samal ajal, kui sina loed ette tänase kirjakohta.

Enne kui lahkute...

Kestus: 5 minutit

Eesmärk: võtta kokku see, millest on selle tunni jooksul räägitud, mida on avastatud ja kogetud

Abivahendid: kaardikesed, kus on kirjas seiklusesse kuuluvate piiblilugude pealkirjad; mõtisklusvihikud või paberilehed.

1. Iga tunni lõpus või iga seikluse lõpus (st iga viienda tunni lõpus) märkige endale kaardi peale ära, missugused osad Suurest Piibliseiklusest on läbitud.
2. Märgi oma avastused ja olulised mõtted sõnade, sümbolite või piltide abil selle jaoks võetud vihikusse või paberilehtedele. Julgusta lapsi oma avastusi ja olulisi mõtteid vestluses ka teistega jagama.